

Sygn. akt II Ca 871/13

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Sławomir Krajewski (spr.)
Sędziowie:	SSO Tomasz Sobieraj SSO Agnieszka Tarasiuk-Tkaczuk
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Idzikowska-Chrzęszczewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 kwietnia 2014 roku w S.

sprawy z wniosku **W. K. (1)**

z udziałem **W. K. (2), I. K., A. K., G. N., D. Z., N. Z. i P. D.**

o dział spadku, zniesienie współwłasności i podział majątku małżeńskiego

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawczynię

od postanowienia Sądu Rejonowego w Świnoujściu

z dnia 4 stycznia 2013 r., sygn. akt I Ns 148/11

po s t a n a w i a:

odrzuć apelację.

Sygn. akt II Ca 871/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 stycznia 2013 roku, wydanym w sprawie I Ns 148/11, Sąd Rejonowy w Świnoujściu:

I. ustalił, że w skład majątku wspólnego małżeńskiego W. K. (1) i J. K. oraz w 1/2 w skład spadku po J. K. zmarłym dnia 10 lutego 2007 r. w Ś., ostatnio zamieszkałym w Ś., którego spadkobiercami na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 14 sierpnia 2007 r., sygn. akt I Ns 136/07 są: żona W. K. (1) w udziale do 5/10 części oraz rodzeństwo I. K., A. K., W. K. (2), G. N. i M. Z. - w udziale do 1/10 części każdy, wchodzi:

a. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w Ś. przy ul. (...) o powierzchni 37,90 m² oraz związany z nim wkład budowlany w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ś. - o wartości 136.600 zł;

b. domek (altana) znajdujący się na działce ogrodniczej nr (...) należącej do Rodzinnych Ogrodów Działkowych (...) w Ś. - o wartości 18.512,32 zł;

c. nasadzenia znajdujące się na działce ogrodniczej nr (...) należącej do Rodzinnych Ogrodów Działkowych (...) w Ś. - o wartości łącznej 3268 zł;

d. samochód marki S. model 105 r. prod. 1983 r., nr rej. (...) - o wartości 475 zł;

e. środki pieniężne zgromadzone na rachunku indywidualnym w walucie PLN w Banku (...) Spółka Akcyjna (...) Oddział w Ś. - w kwocie 8986,43 zł;

f. środki pieniężne zgromadzone na rachunku w (...)Spółka Akcyjna (...) Oddział w Ś. w kwocie 27,83 USD, stanowiące równowartość 86,28 zł,

to jest majątek o łącznej wartości 167.928,03 zł;

II. ustalił, że wnioskodawczyni W. K. (1) poniosła nakłady na majątek opisany w pkt 1a. postanowienia w wysokości 15.241,28 zł;

III. ustalił wysokość długów spadkowych po J. K. na kwotę 5331,24 zł i stwierdził, że pokryła je w całości wnioskodawczyni W. K. (1);

IV. podzielił majątek wspólny małżeński i spadek opisane w pkt 1 postanowienia oraz zniósł współwłasność tego majątku poprzez przyznanie go w całości wnioskodawczyni W. K. (1);

V. oddalił wniosek w pozostałym zakresie;

VI. tytułem spłaty udziałów w spadku, po dokonaniu rozliczenia nakładów i długów spadkowych, zasądził od wnioskodawczyni W. K. (1) na rzecz uczestników postępowania:

a. W. K. (2) kwotę 7101,22 zł,

b. I. K. kwotę 7101,22 zł,

c. D. Z. kwotę 2367,07 zł,

d. N. Z. kwotę 2367,07 zł,

e. P. D. kwotę 2367,07 zł,

płatne w terminie jednego miesiąca od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia, wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z kwot;

VII. ustalił, że wnioskodawczyni nie ma obowiązku dokonywania spłaty udziałów w spadku na rzecz uczestników postępowania A. K. i G. N.;

VIII. ustalił, że uczestnicy postępowania A. K. i G. N. nie mają obowiązku zwrotu wnioskodawczyni poczynionych przez nią nakładów na majątek spadkowy, jak i poniesionych przez nią długów spadkowych;

IX. przyznał radcy prawnemu K. N. od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Świnoujściu kwotę 1200 zł, powiększoną o należny podatek VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu uczestnikowi postępowania W. K. (2);

X. przyznał kuratorowi dla nieznanego z miejsca pobytu uczestników postępowania J. M. od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Świnoujściu kwotę 100 zł, tytułem wynagrodzenia;

XI. ustalił, że wnioskodawczyni i uczestnicy postępowania ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie;

XII. nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Świnoujściu nieuiszczone koszty sądowe:

- a. od wnioskodawczyni W. K. (1) w kwocie 1634,50 zł,
- b. od uczestnika postępowania I. K. w kwocie 108,96 zł,
- c. od uczestniczki postępowania D. Z. w kwocie 36,32 zł,
- d. od uczestnika postępowania N. Z. w kwocie 36,32 zł,
- e. od uczestnika postępowania P. D. w kwocie 36,32 zł;

XIII. odstąpił od obciążania kosztami sądowymi uczestników postępowania A. K. i G. N..

Apelację od powyższego postanowienia, w piśmie z dnia 28 stycznia 2013 roku, uzupełnionym pismem z dnia 18 lutego 2013 roku wywiodła wnioskodawczyni W. K. (1) i zaskarżając postanowienie w części, tj. co do punktu I, podpunkt a, b, c i e, punktu III oraz punktu VI, wniosła o jego zmianę w zaskarżonej części, poprzez pomniejszenie wartości lokalu o kwotę wydatkowaną na remont w wysokości 9079,45 zł i przyjęcie wartości lokalu na kwotę 127.521 zł, przyjęcie wartości altany na działce ogrodowej nr (...) ROD (...) na kwotę 11.237 zł, obliczonej według powierzchni użytkowej, z zaliczeniem minimalnych kosztów utrzymania i dozoru, przyjęcie wartości nasadzeń na działce w wysokości 2390 zł z zaliczeniem minimalnych kosztów pielęgnacji, nie uwzględnienie środków pieniężnych na rachunku bankowym W. K. (1) w kwocie 8986,43 zł, gdyż stanowią one sumę pożyczki zawartej przez J. K. w kasie (...) i wypłaty odprawy pośmiertnej przez (...), zaliczenie do długów spadkowych kosztów leczenia spadkodawcy, kosztów ceremonii pogrzebowej i postawienia nagrobka, a także minimalnych kosztów wyłożonych przez wnioskodawczynię na udokumentowanie postępowania i kwot wypłaconych uczestnikom postępowania, a także ustalenie terminu spłaty na 6 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia z możliwością rozłożenia spłat na raty. Ewentualnie skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia.

Apelująca zarzuciła Sądowi pierwszej instancji:

1. naruszenie prawa materialnego, poprzez nieuwzględnienie przepisów: rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 roku, ustawy o gospodarce nieruchomościami, ustawy o własności lokali, ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, ustawy o czynnościach cywilnoprawnych, ustawy prawo bankowe oraz przepisów art. 207 kc, 922 kc i 939 kc, a także 98 kpc, co spowodowało bezpodstawne zwiększenie wartości przedmiotu sporu o wartość przedmiotu zaskarżenia;
2. naruszenie prawa procesowego poprzez doprowadzenie do sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego i przyjęcie, że przy obliczeniu wartości spadku należy przyjąć możliwą „fikcyjną” wartość, a nie rzeczywistą wartość rynkową bez uwzględnienia kosztów utrzymania spadku i kosztów postępowania spadkowego, które powinny być zaliczone do niezbędnych kosztów procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni podlegała odrzuceniu.

Przedmiotem rozstrzygnięcia w rozpoznawanej sprawie był podział majątku wspólnego, dział spadku i wreszcie zniesienie współwłasności.

W takiej sytuacji, stosownie do art. art. 51 ust. 2 zdanie pierwsze, w zw. z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych opłata należna od apelacji wynosiła 1000 zł. Skoro, więc skarżąca wnosząc apelację uiściła opłatę w kwocie 100 zł, to koniecznym było wezwanie jej do uzupełnienia tej opłaty - w kwocie 900 zł, w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia apelacji.

Nastąpiło to pismem sądowym z dnia 1 lutego 2013 roku, w wykonaniu zarządzenia przewodniczącego z dnia 30 stycznia 2013 roku. Wezwanie to zostało doręczone skarżącej w dniu 15 lutego 2013 roku.

Wnioskodawczyni w tym terminie, którego bieg kończył się w dniu 22 lutego 2013 roku, bezsprzecznie opłaty od apelacji w kwocie 900 zł nie uiściła.

W żaden sposób na bieg tego terminu nie miało wpływu złożenie przez nią pisma z dnia 15 lutego 2013 roku, w którym zawarła wniosek o sporządzenie pisemnego uzasadnienia zarządzenia, którym wezwano ją do uiszczenia przedmiotowej opłaty od apelacji, a nadto wniosek o przedłużenie terminu do uiszczenia owej opłaty - do czasu uzyskania takiego uzasadnienia.

W pierwszej z ww. kwestii Sąd Okręgowy w pełni podziela pogląd prawny, wyrażony przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 5 grudnia 2002 roku (III CZ 110/02, LEX nr 77061), gdzie stwierdzono, że doręczenie stronie wezwania do uiszczenia wpisu określonej wysokości od pisma procesowego jest równoznaczne z doręczeniem odpisu zarządzenia przewodniczącego w tym przedmiocie, na które przysługuje zażalenie. Mimo, że stanowisko to zostało wyrażone pod rządami nieobowiązującej już ustawy z dnia 13 maja 1967 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zachowuje nadal pełną aktualność, jako że zgodnie z art. 394 § 1 pkt 9 kpc zażalenie przysługuje na zarządzenie przewodniczącego, którego przedmiotem jest wymiar opłaty.

Istotnym jest, że stan faktyczny, w oparciu o który zapadło to postanowienie jest bardzo podobny do zachodzącego w rozpoznawanej sprawie.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu stwierdził, że po doręczeniu wezwania do uiszczenia wpisu, w zażaleniu można kwestionować zarówno sam obowiązek uiszczenia wpisu, jak i jego (wpisu) wysokość. Za nietrafny uznano pogląd, że takie zarządzenie powinno być doręczone z uzasadnieniem, skoro postanowienie na które przysługuje zażalenie doręcza się z uzasadnieniem (art. 357 § 2 w zw. z art. 362 kpc). Sąd Najwyższy zważył, że artykuł 357 § 2 kpc stosowany jest tutaj "odpowiednio", co znaczy m.in., że może być w ogóle nie stosowany, albowiem - co byłoby niedorzeczne - uzasadnienie takie sprowadzałoby się do zacytowania przepisu z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości o wysokości wpisów w sprawach cywilnych. W konsekwencji przyjęto, że doręczenie stronie wezwania do uiszczenia wpisu określonej wysokości od pisma procesowego jest równoznaczne z doręczeniem odpisu zarządzenia przewodniczącego w tym przedmiocie, na które przysługuje zażalenie.

Nie może budzić wątpliwości, że skarżąca zażalenia takiego w terminie tygodniowym od dnia doręczenia jej wezwania do uiszczenia opłaty od apelacji nie wywiodła. W żadnym razie nie znalazło się ono w jej powoływanym powyżej piśmie z dnia 15 lutego 2013 roku.

W takim wypadku termin do uiszczenia opłaty od apelacji bezskutecznie upłynął w dniu 22 lutego 2013 roku.

Podkreślenia wymaga, że termin do uiszczenia opłaty od apelacji jest normowany w art. 130 § 1 kpc, który głosi, że jeżeli pismo procesowe nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych lub jeżeli od pisma nie uiszczono należnej opłaty, przewodniczący wzywa stronę, pod rygorem zwrócenia pisma, do poprawienia, uzupełnienia lub opłacenia go w terminie tygodniowym, z tym, że brak uiszczenia opłaty od apelacji, skutkuje, po myśli art. 370 kpc, jej odrzuceniem, a nie zwrotem.

Powyzsza redakcja przepisu art. 130 § 1 kpc wprost wskazuje, że termin do uiszczenia opłaty ma charakter terminu ustawowego, a nie sądowego, którego wymiar jest ustalany przez przewodniczącego. W konsekwencji termin taki nie może być przedłużony stronie, przy zastosowaniu normy prawnej zawartej w art. 166 kpc.

Tym samym nie istniała możliwość uwzględnienia wniosku skarżącej o przedłużenie terminu do uiszczenia opłaty od apelacji, zawartego w tym samym piśmie z dnia 15 lutego 2013 roku.

Taki ustawowy charakter terminu do uiszczenia opłaty apelacji skutkuje jeszcze i tym, że rozpoczyna swój bieg od dnia doręczenia stronie stosownego wezwania także wówczas, gdy strona nie została pouczona o prawie wniesienia zażalenia na zarządzenie przewodniczącego o wymiarze opłaty.

Podkreślenia wymaga, że bez znaczenia dla sprawy pozostają okoliczności, sporządzenia na wniosek skarżącej, uzasadnienia zarządzenia z dnia 30 stycznia 2013 roku w przedmiocie wezwania do uiszczenia brakującej części opłaty od apelacji, a następnie ponowne wezwania skarżącej, w piśmie sądowym z dnia 21 marca 2013 roku, do uiszczenia przedmiotowej opłaty od apelacji w kwocie 900 zł i wreszcie uiszczenia tej opłaty przez skarżącą z zachowaniem terminu wyznaczonego w tym piśmie.

Czynności te były, bowiem zbędnymi i w żaden sposób nie mogą usuwać skutku zaistniałego już wcześniej upływu terminu ustawowego do uiszczenia opłaty od apelacji. Jak słusznie zauważył to Sąd Najwyższy w cytowanym powyżej postanowieniu takie czynności przewodniczącego pozbawione są znaczenia prawnego.

Warto jeszcze przypomnieć, że zgodnie, bowiem z art. 167 kpc czynność procesowa podjęta przez stronę po upływie terminu jest bezskuteczna.

Mając na uwadze wszystko powyższe przyjąć należało, że w sprawie zaistniały podstawy do odrzucenia apelacji wnioskodawczyni.

Stosownie do art. 370 kpc sąd pierwszej instancji odrzuci na posiedzeniu niejawnym apelację wniesioną po upływie przepisane terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również apelację, której braków strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie. Art. 373 kpc w zdaniu pierwszym głosi natomiast, że sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym apelację, jeżeli ulegała ona odrzuceniu przez sąd pierwszej instancji.

Stąd należało orzec jak w sentencji postanowienia.

Odrzucenie apelacji czyni zbędnym i bezprzedmiotowym odnoszenie się do zasadności podnoszonych w niej zarzutów i wywodów.